

природі, суспільстві. Ці уроки – особливі. Проходили вони надзвичайно цікаво. Діти їх дуже полюбили. Ще однією новою особливістю навчального процесу НУШ є те, що кожен навчальний день здобувачів освіти пілотних класів розпочинався з улюбленої вже для них ранкової зустрічі.

Організація освітнього процесу в експериментальних класах здійснювалася з обов'язковим дотриманням наступності у впровадженні інноваційних форм і методів взаємодії учнів, учителів, батьків шляхом упровадження не лише інтегрованого, але й діяльнісного та компетентнісного підходів. При плануванні роботи вчителі керувалися Новим державним стандартом початкової загальної освіти. Їм регулярно пропонувалися модельні програми, в яких конкретизувався навчальний зміст та розподіл конкретних очікуваних результатів. На основі модельних програм педагоги розробляли свої програми. Кожен з учителів проекту був педагогічно автономний. Адже вони були вільні у доборі методів та прийомів, які допомагали досягти кінцевої мети. Сподіваюся, що це стимулювало їх творчий потенціал.

В експериментальних класах був досить розширений освітній простір. Діти чимало часу проводили за межами не лише школи, а й міста та області (Хмельницький, с.Самчики, Меджибіж, Вінниця, Кам'янець-Подільський, Хотин, Київ та ін.). Це дозволило розширити знання, опанувати певні життєві компетентності дітей та побачити життя, яке вирує за межами школи.

НУШ – це партнерство у навчанні, тісна співпраця з батьками. Батьки учнів – перші помічники вчителя. Їх залучали до навчання, позакласних заходів, проведення квестів, організації екскурсій, оформлення освітнього середовища, наповнення учнівських портфоліо, тощо. Батьки підтримують нововведення в освіті.

Впродовж усього періоду пілотна команда закладу інформувала громадськість та педагогічну спільноту про

особливості навчально-виховного процесу в експериментальних класах, проводила відкриті уроки, майстер-класи. Нами створено два методичні кейси на допомогу вчителю НУШ.

З 2017 до 2021 рр. шкільна пілотна команда навчала і систематично навчалася сама. Систематичні зустрічі, семінари-тренінги ХОІППО, всеукраїнські семінари (Київ), міжнародний семінар (Харків), регіональні (Рівне, Львів), семінари-практикуми при ХОІППО, вебінари, онлайн-курси, тренінги, науково-практичні конференції, регіональні (не)конференції для шкільних педагогів (міні-ЕдCamp) та інші сприяли професійному та особистому зростанню педагогів.

Перебуваючи в експерименті, ми постійно пам'ятали про важливі акценти Нової української школи: у центрі навчально-виховного процесу стоїть дитина. Навчання має приносити дітям задоволення, вони мають почуватись у школі вільно. Ми робимо все можливе, щоб у вихованців не згасала мотивація до навчання. Відтак, на думку колег, маємо випускників початкової школи іншої формації – комунікабельних, упевнених, креативних, які вміють працювати в команді, відносно критично мислити, знаходити вихід із ситуації, аналізувати, робити висновки, не боятися висловити думку, помилитися.

Безцінним є у здійсненні експериментальної діяльності впродовж чотирьох років глибокий супровід ХОІППО в особі координатора проекту в області Попика О.Ф. та нашого тренера, завідувачки навчально-методичним центром початкової та дошкільної освіти Галас А.В. Дякую за підтримку, завжди висококваліфіковану вчасну допомогу, поради, настанови.

Щире «спасибі» всім пілотним командам Хмельницької області. Дякую професійній долі за надану можливість співпрацювати разом з вами! Успіхів усім нам!



Надія КІШАН,
заступниця директора з навчально-виховної роботи
Славутського навчально-виховного комплексу
«Спеціалізована школа I-III ст., ліцей «Успіх»

Проектна діяльність у Новій українській школі

Проектне навчання забезпечує перехід від репродуктивного і знаннєвого підходів до продуктивності знань, отриманих у процесі мислення і практичної діяльності; від предметного освітнього процесу до побудови його в рамках логіки діяльності. Знання й уміння формуються в різному освітньому середовищі (закладі освіти, родині), різноманітних соціальних ситуаціях. Це процес індивідуальної самореалізації особистості, результатом якої є створення творчих продуктів.

Метод проектів завжди орієнтований на діяльність учнів – індивідуальну, парну, групову, яку здобувачі

освіти виконують протягом певного відрізка часу. Такий формат навчання передбачає залучення учнів до систематизації та набуття знань, створення власних продуктів. Він розвиває уміння критичного мислення, творчості, взаємодії, спілкування, розв'язування проблем, утілення педагогіки партнерства тощо. Проектний метод – це інструмент, який створює передумови для розвитку ключових компетенцій (вміння вчитися, інформаційно – комунікаційної, громадянської і соціальної, комунікативної, здоров'язбережувальної тощо) і самостійності учня в досягненні нового,

стимулюючи його природну допитливість і творчий потенціал.

Значну увагу вчителі початкових класів приділяють організації проектної діяльності, особливо на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ», участь у якій забезпечує інтегрований розвиток у дітей наскрізних умінь.

Під час роботи над проектом важливим і одним із основних етапів є визначення навчальних цілей та прогнозування очікуваних результатів.

Учитель планує навчальний проект, визначає навчальні цілі. Разом з учнями обговорює, як відбуватиметься презентація проекту, захист отриманих результатів. Дослідження навколишнього світу, математика, малювання, мова – здобувачі освіти вже з 1 класу відкривають нове через проектну роботу. Результатом може бути лепбук, плакат, постер, збірка, газета, малюнок, фотоальбом, презентація в PowerPoint тощо. Тематика проектів різноманітна.

У 4 класі реалізовувалися проекти:

- за домінуючою діяльністю: «Допоможемо братам нашим меншим», «Клумба на підвіконні» тощо;

- інформаційні, спрямовані на збір інформації про певний об'єкт чи явище. Наприклад, «Яку небезпеку комахи несуть людині?», «Як мандрують рослини?», «Анатомія людини» тощо.

- мистецькі (творчі): «Які традиції українців ми хочемо пронести в майбутнє?», «НЛО. Якого росту інопланетяни?», «Як ми мандрували лісом?» тощо;

- дослідницько-пошукові. Діяльність учнів спрямовується на розв'язання проблеми, результат якої заздалегідь невідомий. Проекти за своєю структурою максимально наближені до наукових досліджень. Складаються з таких етапів: постановка проблеми; формулювання гіпотези; планування та розробка дослідницьких дій; збір інформації, її аналіз та узагальнення; підготовка та оформлення результату проекту; публічна презентація результату; рефлексія, висновки. Тематики: «Скільки країн на планеті Земля?», «Чи можливе життя на Сонці?», «Як утворилася планета Земля?», «Бактерії» тощо.

Наприклад, учні 4-А класу (вчитель Трочук І.Б.) організували роботу над проектом та провели дослідження «Чому корисна каша?», презентували свій продукт – рекомендації щодо популярності каші – якісної та корисної їжі, які можна використовувати в будь-якому закладі освіти. Діти провели аналіз літератури, понять, анкетування учнів 4-х класів та вели спостереження за приготуванням каші та вживанням. Створювали рекламу каш, аплікації з крупи своїми руками, зібрали вірші, прислів'я та приказки про кашу, готували страву.

Вивчаючи емоції, реалізували проект «Таємниці посмішок». Об'єктом дослідження стали емоції. Діти дослідили, що таке посмішка, зрозуміли причини виникнення та з'ясували роль посмішки у житті людини. Учні провели значуще дослідження та інтерв'ю з Олександром Кучером, дворазовим чемпіоном світу з пауерліфтингу та з'ясували, що думає про посмішку спортсмен.



Цікавим став проект «Чи є життя в космосі?», ідея якого виникла після опрацювання твору Кирила Безкоровайного «Моя подруга з темної матерії» під час вивчення інтегрованої теми «Світ невідомий». Як підсумок – виставка «Фантазія бавить нас до зірок!», моделі літального апарату для міжгалактичних мандрівок. Книга місяця Я.Ларрі «Незвичайні пригоди Карика і Валі» надихнула на проект «Моя мандрівка», створення тревелбука «Моя мандрівка» та проведення дослідження «Вирощування цвілі».

Виконання навчальних проектів передбачає інтеграцію дослідницької і творчої діяльності, пошук дієвих форм взаємодії всіх учасників освітнього процесу.

У закладі реалізуються проекти і в спільній діяльності адміністрації, батьків та учнів, учителів.

Батьки виступають ініціаторами участі у проектах, реалізація яких відбувається за рахунок коштів громадського бюджету м. Славути. Так, колективний проект «Знання здобувай – здоров'я не втрачай. Придбання для учнів НВК «Спеціалізована школа І-ІІІ ступенів, ліцей «Успіх» антисколіозних парт-«виростайок» переміг у голосуванні мешканців міста. Це дало змогу придбати парти для учнів трьох класів, з них 2 – пілотні.

Також кожен класний колектив спільно з батьками реалізовує проект. Наприклад, «Макулатуру збираємо – про навколишнє середовище дбаємо». Результат: передплачено дитячі журнали за гроші, отримані за здану макулатуру. Проект «Країна Мур-гавлядія». Результат: спільні акції «Допоможемо братам нашим меншим», надання допомоги притулку для тварин.

Проектна діяльність надає можливість реалізації Концепції НУШ відповідно до Державного стандарту початкової освіти, що базується на інтегрованому, проектному та дослідницько-пізнавальному підходах.